

Czy pielęgniarka zatrudniona w żłobku (który posiadał status zakładu opieki zdrowotnej), na stanowisku opiekunki może w świetle obecnych przepisów być zatrudniona jako pielęgniarka?

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235) powstają wątpliwości dotyczące aktualnej sytuacji prawnej pielęgniarek zatrudnionych dotychczasowo w żłobkach na stanowisku opiekunki.

Po pierwsze uzasadnione wydaje się omówienie sytuacji prawnej pielęgniarek zatrudnionych w żłobkach przed wejściem w życie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Należy wskazać, iż zgodnie z dotychczas obowiązującym art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.) żłobek był zakładem opieki zdrowotnej. **W konsekwencji dotychczasowo w ramach żłobka - zakładu opieki zdrowotnej świadczenia zdrowotne powinny być realizowane tylko i wyłącznie przez osoby posiadające wykształcenie i kwalifikacje niezbędne do ich udzielania m.in. przez pielęgniarki.** Należy wyraźnie podkreślić, iż zakres kompetencji zawodowych pielęgniarki jest określony w art. 4 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. z 2009 r., Nr 151 poz. 1217 ze zm.). Powyższy przepis wskazuje bowiem, iż wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia. Udzielanie świadczeń przez pielęgniarkę obejmuje przede wszystkim:

- 1) rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych,
- 2) rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych,
- 3) **sprawowanie opieki pielęgnacyjnej,**
- 4) realizację zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji,
- 5) samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych,
- 6) edukację zdrowotną.

W związku z powyższym zgodnie z dotychczasowym stanem prawnym pielęgniarka powinna być zatrudniona w żłobkach wyłącznie na stanowisku pielęgniarki.

Wskutek wejścia w życie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 żłobek przestał być zakładem opieki zdrowotnej, a świadczenia w żłobku polegające m.in. na zapewnieniu dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowaniu dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, będą realizowane przez opiekunów. Zgodnie natomiast z art. 16 ust. 1 powyższej ustawy opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba posiadająca kwalifikacje w następujących zawodach: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego. **W związku z powyższym należy przyjąć, iż świadczenia polegające na zagwarantowaniu dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej będą realizowane również przez pielęgniarki.**

W opinii NRPiP przepisy ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wskazują na możliwość zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki osób posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, które były dotychczasowo zatrudnione w żłobkach na stanowisku opiekunki.

Należy bowiem wskazać, iż powyższa ustawa w art. 15 ust. 3 przewiduje obowiązek zatrudnienia przynajmniej jednej **pielęgniarki** w żłobku, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci. Tym samym należy przyjąć w sposób dorozumiany, iż ustawodawca

wprowadza obowiązek zatrudnienia pielęgniarki w żłobku, jako osoby posiadającej wymagane kwalifikacje do udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych. Zgodnie natomiast z przyjętą praktyką realizacja powyższych świadczeń przez pielęgniarkę następuje w ramach zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki.

Interpretacja innych przepisów powyższej ustawy (art. 77) wskazuje również, że osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, która była zatrudniona na stanowisku opiekunki w żłobku działającym na podstawie przepisów dotychczasowych, po wejściu w życie powyższej ustawy i kontynuowania zatrudnienia na stanowisku opiekunki w żłobku nadal zachowuje prawo wykonywania zawodu pielęgniarki.

Ponadto należy zwrócić uwagę również na fakt, iż przepisy ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wprowadzają zmiany do ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej wskazujące, **iż zatrudnienie na stanowisku pielęgniarki, położnej w żłobku lub klubie dziecięcym**, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 uważa się za wykonywanie zawodu pielęgniarki, położnej (art. 69 powyższej ustawy). Tym samym ustawodawca wskazuje wprost, że pielęgniarki, położne mogą być zatrudniane w żłobku, klubie dziecięcym na stanowisku pielęgniarki, położnej i powyższe zatrudnienie stanowi wykonywanie zawodu pielęgniarki, położnej.

Należy podkreślić, iż również inne przepisy obowiązującego prawa wskazują na możliwość zatrudnienia osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki na stanowisku pielęgniarki w żłobku. W szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398 ze zm.), w załączniku nr 3, tabela IV, poz. H – samorządowe jednostki organizacyjne, część I – wszystkie jednostki, w części obejmującej stanowiska pomocnicze i obsługi, pod poz. 65 zawiera stanowisko: starsza pielęgniarka, i pod poz. 66 pielęgniarka. W związku z powyższym istnieje kolejna podstawa prawna, która wskazuje na możliwość zatrudnienia osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki **na stanowisku pielęgniarki** w żłobku, który w myśl przepisów powyższego rozporządzenia stanowi samorządową jednostkę organizacyjną.

W związku z powyższym w świetle obowiązujących przepisów powyższej ustawy pielęgniarka niezależnie od dotychczas zajmowanego stanowiska w żłobku (np. opiekunka) powinna być zatrudniona w żłobku na stanowisku pielęgniarki.

(-) Elżbieta Buczkowska
Prezes NRPiP